

Richtinggevende keuzes voor een klimaatneutraal en klimaatbestendig Nederland (en Rotterdam?)

Intro WKR & advies Klimaatplan 2025-2035

12 juni 2024

Behnam Taebe, Menno Ottens

WKR Wetenschappelijke
Klimaatraad

Wetenschappelijke Klimaatraad

- ▶ Sinds 2023
- ▶ Strategisch en wetenschappelijk advies voor klimaatbeleid
- ▶ Interdisciplinair
- ▶ Volle breedte van het klimaatbeleid: adaptatie en mitigatie
- ▶ 10 academische raadsleden
- ▶ Professioneel stafbureau (19 medewerkers)
- ▶ Gevestigd in Den Haag

Wetenschappelijke Klimaatraad

- ▶ **Formele taak:**
 - ▶ De regering en beide kamers der Staten-Generaal te adviseren over het te voeren klimaatbeleid.
 - ▶ Ten minste een advies ter voorbereiding van het Klimaatplan, bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Klimaatwet.
- ▶ **Gevraagd én ongevraagd advies:**
 - ▶ De regering en het parlement kunnen advies vragen aan de WKR.

Klimaatraad pusht verduurzaming: minder vliegen, minder spullen en mogelijke vleestaks

Door KLEIS JAGER

Aangepast: 1 uur geleden 2 uur geleden in BINNENLAND

© ANP / HH /

NOS Nieuws • 15 december, 17:00

'Nederland heeft visie klimaat nodig voor 2050 en daarna'

Rolf Schuttenhelm
redacteur Klimaat

Nederland moet met de verduurzaming beter oog houden voor de lange termijn, en zorgen dat iedereen erin mee kan. Dat zegt de Wetenschappelijke Klimaatraad in zijn eerste officiële advies aan kabinet en Tweede Kamer.

Commentaar

COP28

Bagatelliseer deze klimaattop niet: gezamenlijk kozen 197 landen voor afscheid fossiel

Essentieel voor klimaatbeleid is om gezamenlijk te bepalen hoe Nederlanders klimaatneutraal en klimaatbestendig willen leven. Dat schrijft de in april door de regering opgerichte Wetenschappelijke Klimaatraad in zijn eerste advies, getiteld *Op weg naar 2050*. Vrijdag nam demissionair minister Rob Jetten (Klimaat en

Energie, D66) het rapport in ontvangst uit handen van voorzitter Jan Willem Erisman, stikstofexpert en hoogleraar milieu en duurzaamheid in Leiden.

Twee dingen vallen meteen op. Allereerst wordt niet de vraag gesteld of Nederlanders eigenlijk wel klimaatneutraal en klimaatbestendig willen leven. Voor de Klimaatraad is de noodzaak daarvan terecht een gegeven. Het is een keuze die Nederland als lid van de Europese Unie en als ondertekenaar van internationale verdragen zoals het Klimaatakkoord van Parijs al jaren geleden heeft gemaakt. Maar in de huidige politieke constellatie is het toch goed om daar op te wijzen.

Het tweede wat opvalt is het woord gezamenlijk. Het advies is doordrenkt van het besef dat dit „een transitie van iedereen“ moet zijn. Het is belangrijk is om „de samenleving in zijn volle breedte“ erbij te betrekken. „Extra moeite doen om burgers [erbij] te betrekken die tot nu toe beperkt zijn aangehaakt“ is een vereiste. Daarvoor, schrijft de Klimaatraad, zijn „lonkende perspectieven nodig die alle gelederen van de samenleving aanspreken“ - goed om te horen dat

Wetenschappers adviseren kabinet: 'Versneld klimaatbeleid biedt kansen'

Gedrag maakt juist veel uit

Gezonder eten, minder vliegen en minder spullen. Als het aan de

← ⏪ < 113 > ⏩ ☆

NOS 113 21:08:2

Klimaatraad:visie voor 2050 nodig

Nederland moet met de verduurzaming beter oog houden voor de lange termijn en zorgen dat iedereen daarin mee kan. De Wetenschappelijke Klimaatraad zegt dat in het eerste officiële advies aan het kabinet en de Tweede Kamer.

De raad adviseert de regering om een visie te ontwikkelen voor 2050 en daarna. Dat moet volgens de raad een veilige en gezonde samenleving zijn.

an omschrijft dat als

de met een gez
te kent schoon w
en gezonde bode
chap, ondersteund
ie en een eerli
e lasten.

duurzaamheid & economie

'Neem argwaan weg met de juiste financiële steun en luitleg'

Sanne Akerboom

'Het land wordt er uiteindelijk welvarender, gezonder en veiliger van'

Jan Willem Erisman

Frank Straver
redactie duurzaamheid&economie

Op de VN-klimaatop in Dubai, waar het slakkoord gewag maakte van een einde aan fossiele energie, heet de wereld soms op te delen in twee typen landen. Vervuilers, die groeien in olie en gas, tegenover kwetsbare landen die dreigen te verdrinken als de zeespiegel hard stijgt. Nederland past uitstekend in beide hoeken, stelt de Wetenschappelijke Klimaatraad (WKR), die vrijdag een advies aan het kabinet uitbreidte.

„Onze economie is nog zeer afhankelijk van fossiele brandstoffen“, zegt voorzitter Jan Willem Erisman van de adviesraad, waar tien prominente wetenschappers met uiteenlopende expertise in zitten. „De afspraak in Dubai om 'weg te bewegen' van fossiele energie kan Nederland als kans aangrijpen. Nog beter kan het Rijk de regie nemen om de hele economie vernieuwd schoner in te richten.“

Dat zou mogelijk zijn, denkt de WKR, door milieuvriendelijke bedrijven, auto's, huizen en voeding tot het nieuwe normaal te verheffen. Uitsluitend in sectoren als de landbouw, waar klimaatseinen nog ontbreken, kan volgens de WKR belast worden met een CO₂-heffing. Het adviesrapport is doordrenkt met ideeën om duurzame keuzes centraal te zetten in het beleid.

Ethisch bekeken

Liefst snelt. Dat is volgens Erisman, hoogleraar milieu en duurzaamheid in Leiden, slimmer dan grondig verduurzaming van fabrieken, verkeer en voeding uit te stellen tot die met „internationale druk“ vanuit Brussel of de Verenigde Naties mogelijk afgezwongen wordt.

Ook ethisch bekeken is er haast nodig, stelt de WKR-voorzitter. „We kunnen de problemen niet afwentelen op komende generaties. Onze oproep aan de overheid is: neem het heft in eigen hand.“ Het gevolg van ferm klimaatbeleid op alle denkbare terreinen is volgens de WKR niet alleen dat een

Een voormalige melkveehouderij bij de Loonse en Drunense duinen wordt voedselbos. FOTO ANP

Juist Nederland moet, als kwetsbaar én fossiel land, duurzaam worden'

met veel landbouw, gevoelig zeespiegelstijging en extreem slag en droogte. „Stevig klimaat, met oog voor biodiversiteit, natuur, kan de weerbaarheid ren.“

Ook bescherming is klimaat, benadrukt het advies, de WKR hoopt dat demissionair Jetten er nog wat bouwen voor een klimaatplan uit kan. „Wat een nieuw kabinet straks is afwachten. In elk geval zal kabinet klimaatbeleid moeten ren. Kijk maar naar de EU-voet en de afspraken uit Dubai.“ Het valt te bezien of de PVV-Geert Wilders - naast grote zingwinnar ook uitgesprokenstaander van 'klimaatwaanzin' als het betreffen van de bronnen en vles - wil luisteren. Bovendien roept de van de PVV, maar ook van NSC, de vraag op of het maatschappelijk gezien wel haalbaar is duurzame stappen te zetten.

Argwaan wegnemen
Volgens expert in duurzaam draagvlak Sanne Akerboom, van de WKR, moet niet te snel den gedacht dat mensen niet meedoen aan duurzame veranderingen. „Veel mensen hebben vragen, weerstand. Maar dat regeren dat ze nooit open zullen staan voor duurzame keuzes. Juiste financiële ondersteuning kan argwaan wegnemen.“

Overschiet niet wat mensen van groene alternatieven huis zonder aardgas, zeg boom. „Ik was op een verjaardag iemand zei: mogen we straks huizen niet meer verwarmen terwijl een huis met voldoende late en een warmtepomp of tenor vaak comfortabeler is. Essentieel, volgens Akerboom. „Neem de zorgen over betaalbaarheid en praktische belangen heel serieus. Ga het gesprek, dat zien wat er mogelijk is. schoner reizen, wonen en sluitert de overheid niet, dat mensen volgens Akerboom a

Hoofdboodschap eerste advies

Nederland is een laaggelegen delta en is **kwetsbaar voor klimaatverandering**. De gevolgen van klimaatverandering zijn merkbaar: hete zomers, droogte en overstromingen.

Ons land heeft er veel bij te winnen om klimaatbeleid te voeren en daarbij **zelf regie te nemen** op hoe we willen dat Nederland er in de toekomst uitziet: hoe we straks gezond en veilig willen samenleven, wonen en werken.

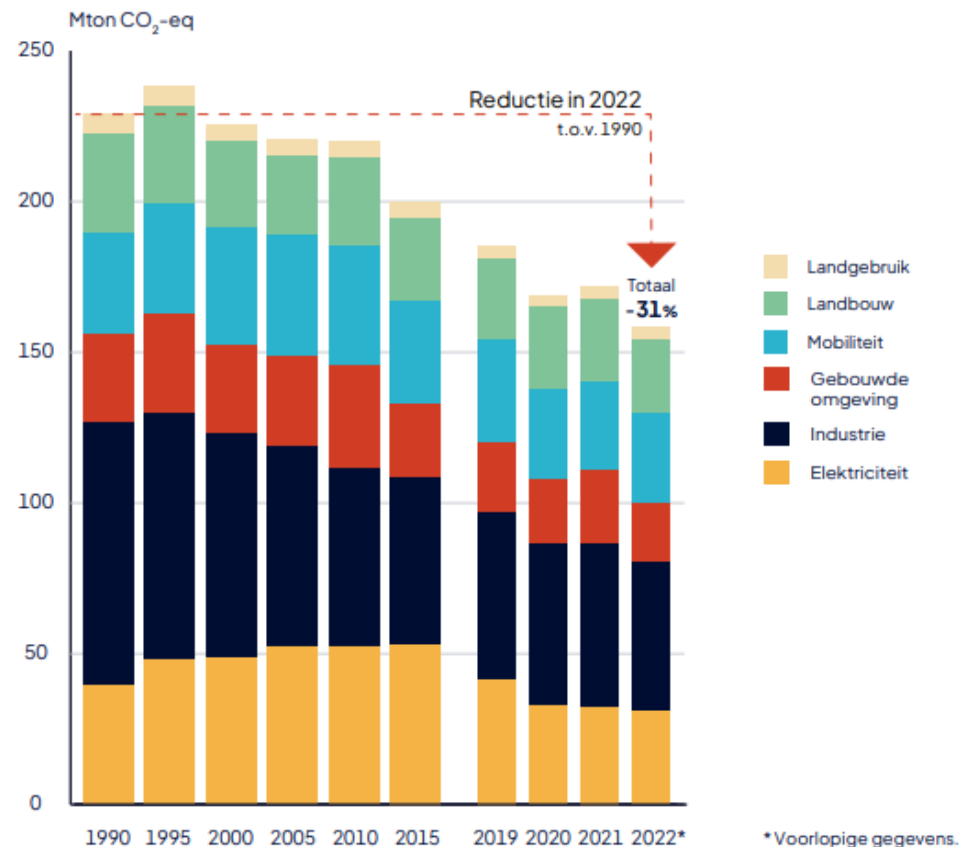
Hoofdpijnen advies

- ▶ **Urgentie:** Verminderen broeikasgasuitstoot én aanpassen aan klimaatverandering
- ▶ **Doel:** Versneld naar klimaatneutraliteit
- ▶ **Systeemperspectief:** Klimaatneutraal en klimaatbestendig in een bredere context
- ▶ **Systeemaanpak:** Inzetten op sturing, duurzaam gedrag, mix aan beleidsinstrumenten
- ▶ **Drie transitie:** Voedsel, energie, circulaire economie

Uitstoot van broeikasgassen gaat gestaag omlaag

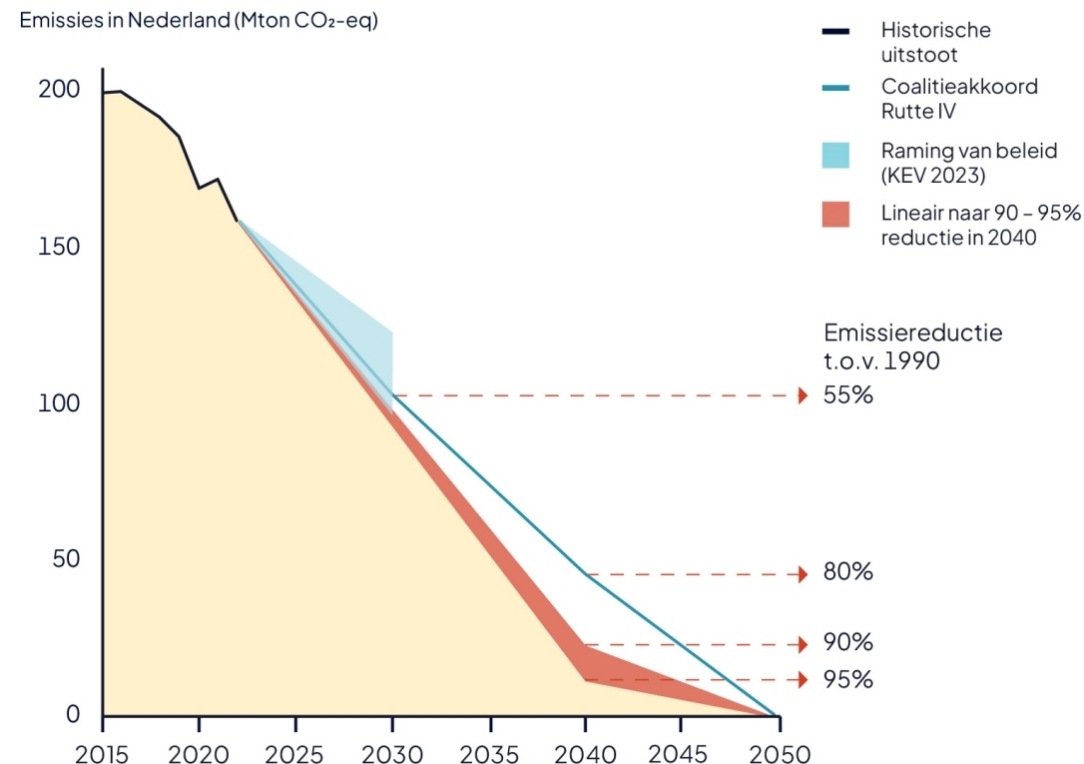
Sinds 1990 is de Nederlandse uitstoot van broeikasgassen met 31% gedaald

Voor klimaatneutraal: eerder de bocht nemen

- ▶ **Huidig beleid:** 80% emissiereductie in 2040
- ▶ **Europese Klimaatraad:** ambitieus 2040-doel nodig (90-95%)
- ▶ **WKR:** Stuur beleid op 90 – 95% reductie in 2040
 - ▶ Leg Europees 2040-doel vast in nationale Klimaatwet
 - ▶ Versnelling biedt meer zekerheid
 - ▶ Rechtvaardiger
 - ▶ Lagere totale uitstoot

Door te sturen op 90 – 95% emissiereductie in 2040 bouwt Nederland meer zekerheid in voor het behalen van de doelen in 2030 en 2050 en zijn totale emissies tot 2050 aanzienlijk lager

* Alle doelstellingen t.o.v. basisjaar 1990

Opgave vraagt systeemaanpak

▶ Stuur op de lange termijn

- ▶ Visie op Nederland van de toekomst
- ▶ Bepaal welke (economische) activiteiten wel/niet meer passen bij het gewenste toekomstbeeld
- ▶ Zorg voor rechtvaardigheid en betrek mensen

▶ Zet in op duurzame keuzes en gedragsverandering van consumenten

- ▶ Neem vooral barrières weg
- ▶ Wat je niet gebruikt, hoef je ook niet te produceren

▶ Verbreed de mix van beleidsinstrumenten

- ▶ Richt beleid meer op beprijzen en normeren
- ▶ Beprijs emissies zo uniform mogelijk

Vragen en suggesties voor Rotterdam

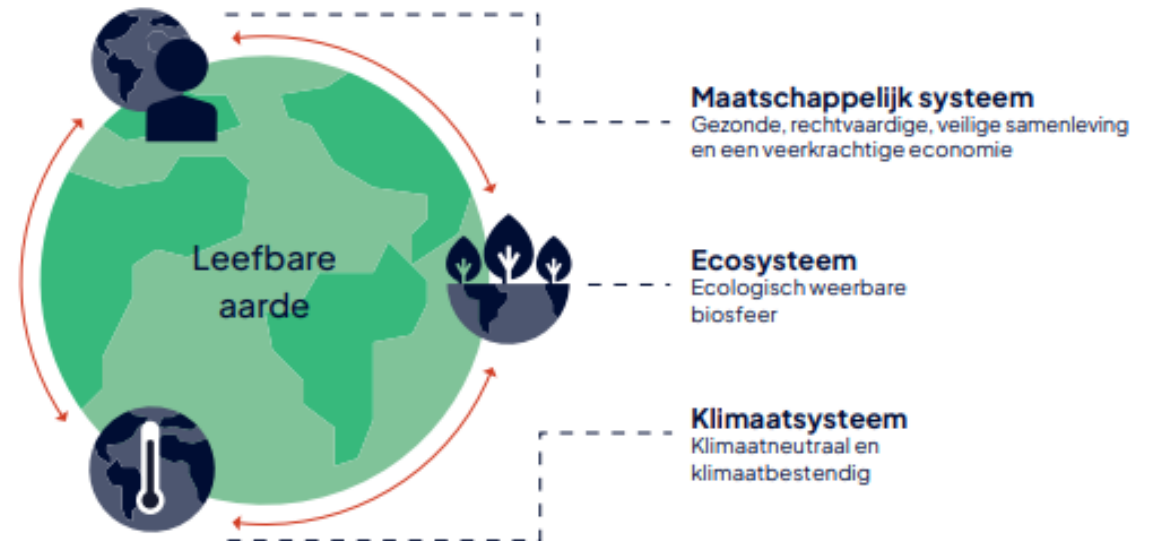
Hoog water bij Nijmegen, 2020
(© Tom Hessels)

WKR

Sturen vanuit langetermijnvisie: wat is het toekomstbeeld van Rotterdam in 2050, en wat betekent dat voor keuzes van vandaag?

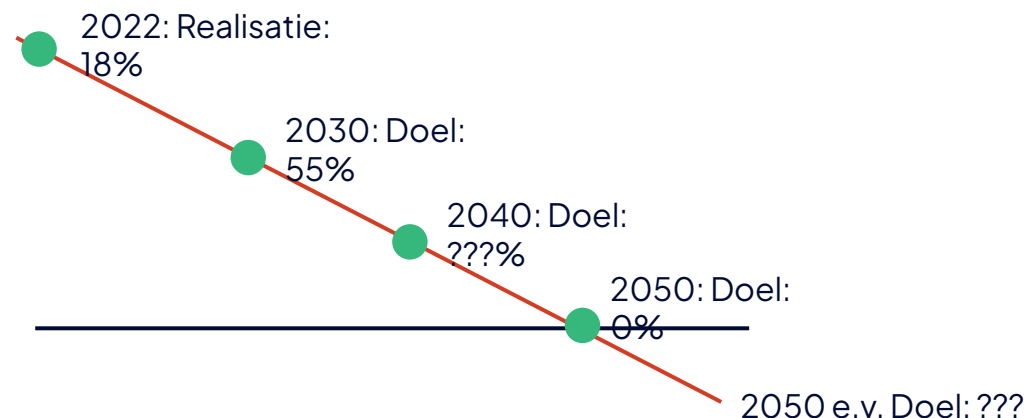
- ▶ Visie op 2050: Waarmee verdienen we ons geld binnen de grenzen van een leefbare aarde?
- ▶ Burgerberaad als manier om mensen mee te laten beslissen over visie!
- ▶ Durf te kiezen: niet alles kan

Een systeemperspectief benadrukt de samenhang van klimaatneutraliteit en klimaatbestendigheid met andere opgaven

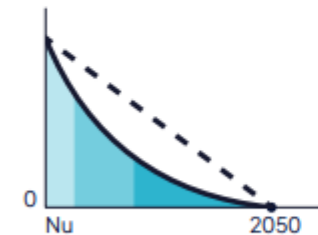
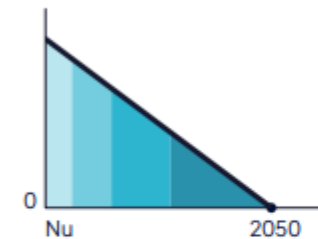
Doelen: Welk pad kiest Rotterdam voor 2030, 2040, 2050 en verder?

- ▶ Rechtvaardigheid
- ▶ Zekerheid
- ▶ Totale (cumulatieve) uitstoot
- ▶ Afhankelijkheid van negatieve emissies na 2050

Snelle emissiereductie geeft minder uitstoot tot 2050

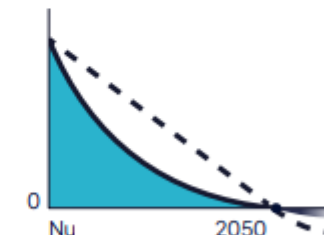
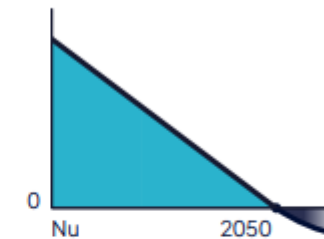
Netto broeikasgasemissies

— Emissiereductiepad
■ Elk gekleurd vlak staat voor een gelijke hoeveelheid emissies

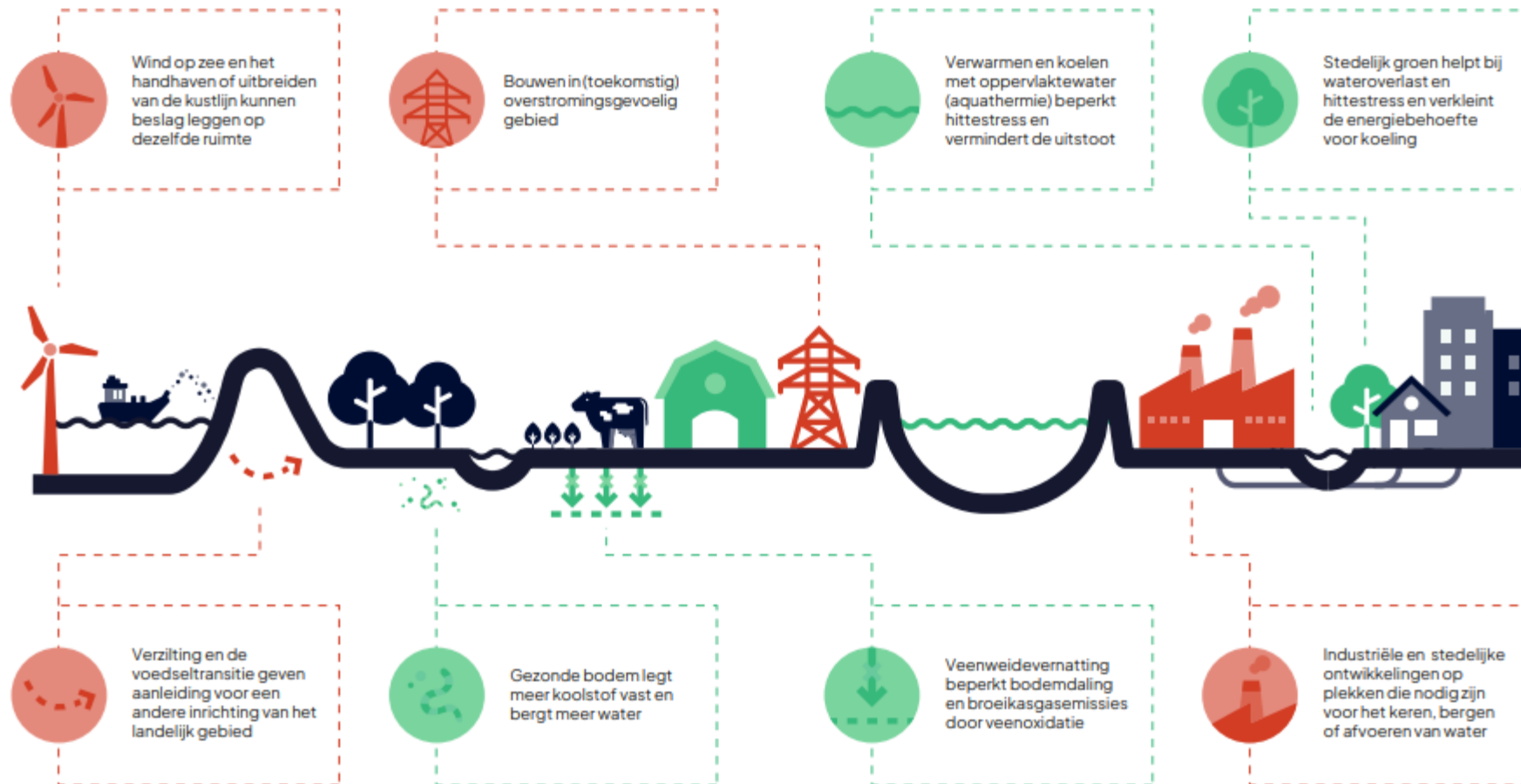
Snelle emissiereductie verkleint de noodzaak voor CO₂verwijdering

Netto broeikasgasemissies

— Emissiereductiepad
■ Netto broeikasgasuitstoot
■ Netto negatieve emissies

Systeemperspectief: Hoe vult Rotterdam de samenhang tussen adaptatie en mitigatie in?

Werk van de WKR 2024– 2025

- ▶ Advies CO₂-verwijdering (CDR) (gereed juli 2024)
- ▶ Advies klimaat & gezondheid (i.s.m. Gezondheidsraad)
- ▶ Advies landbouw & klimaat
- ▶ Advies toekomstvisies
- ▶ Advies klimaatadaptatie t.b.v. herziening Nationale Adaptatiestrategie (verwacht begin 2025)
- ▶ Mogelijk advies netcongestie, nog in overleg met parlement

Meer info:
www.wkr.nl
infowkr@wkr.nl